

Υπόθεση C-423/21

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

12 Ιουλίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Oberster Gerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

22 Ιουνίου 2021

Αναιρεσείουσα (στο εξής: αιτούσα)

Grand Production d.o.o.

Αναιρεσίβλητες (στο εξής: καθών η αίτηση)

GO4YU GmbH

DH

GO4YU d.o.o Beograd

MTEL Austria GmbH

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Δικαίωμα του δημιουργού – Αίτηση εταιρίας δραστηριοποιούμενης στον κλάδο των ΜΜΕ με έδρα τη Σερβία για λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά εδρεύουσας στη Σερβία διαχειρίστριας πλατφόρμας συνεχούς ροής (streaming platform) η οποία μεταδίδει εκπομπές σε όλο τον κόσμο –και στην Αυστρία–, καθώς και κατά τρίτων που εδρεύουν εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνδέονται με την εν λόγω διαχειρίστρια δυνάμει συμβάσεως και/ή στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί εταιριών – Έννοια της «παρουσιάσεως στο κοινό» υπό το πρίσμα του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK – Αρχή της εδαφικότητας – Άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012

Προδικαστικά ερωτήματα

I. Έχει η φράση «παρουσίαση στο κοινό» του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10), την έννοια ότι η εν λόγω παρουσίαση πραγματοποιείται από τον (εν προκειμένω μη εγκατεστημένο εντός της Ένωσης) άμεσο διαχειριστή πλατφόρμας συνεχούς ροής, ο οποίος

- αποφασίζει μόνος του για το περιεχόμενο και τη σκότιση των τηλεοπτικών εκπομπών που μεταδίδει, την οποία και υλοποιεί σε τεχνικό επίπεδο,
- έχει τα αποκλειστικά δικαιώματα διαχειριστή της πλατφόρμας συνεχούς ροής (streaming platform),
- μπορεί να επηρεάζει την επιλογή των τηλεοπτικών προγραμμάτων τα οποία θα μπορεί να λαμβάνει ο τελικός χρήστης μέσω της υπηρεσίας χωρίς, εντούτοις, να ασκεί επιρροή στο περιεχόμενο των εν λόγω προγραμμάτων,
- και αποτελεί το μοναδικό σημείο ελέγχου αναφορικά με το ποια προγράμματα και περιεχόμενα μπορούν να προβάλλονται, τότε και σε ποιες περιοχές,

αν παράλληλα

- παρέχεται στον χρήστη πρόσβαση όχι μόνο σε περιεχόμενα εκπομπών των οποίων τη χρήση μέσω διαδικτύου έχουν επιτρέψει οι εκάστοτε δικαιούχοι, αλλά και σε προστατευμένα περιεχόμενα για τα οποία δεν υφίσταται αντίστοιχη εκκαθάριση δικαιωμάτων, και
- ο άμεσος διαχειριστής της πλατφόρμας συνεχούς ροής γνωρίζει ότι η υπηρεσία που παρέχει καθιστά δυνατή και τη λήψη προστατευμένων περιεχομένων εκπομπών χωρίς τη συναίνεση των δικαιούχων, δεδομένου ότι οι τελικοί πελάτες κάνουν χρήση των υπηρεσιών VPN που δίδουν την εντύπωση ότι η διεύθυνση IP και η συσκευή των τελικών πελατών βρίσκονται σε περιοχές για τις οποίες υπάρχει συναίνεση του δικαιούχου, ενώ
- η λήψη προστατευμένων περιεχομένων εκπομπών μέσω της πλατφόρμας συνεχούς ροής ήταν, στην πραγματικότητα, δυνατή επί αρκετές εβδομάδες χωρίς τη συναίνεση των δικαιούχων, ακόμα και χωρίς τη χρήση σήραγγας VPN;

II. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

Έχει η φράση «παρουσίαση στο κοινό» του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK την έννοια ότι η εν λόγω παρουσίαση πραγματοποιείται από τρίτους (εν προκειμένω εγκατεστημένους εντός της Ένωσης) που συνδέονται με τον αναφερόμενο στο πρώτο ερώτημα διαχειριστή πλατφόρμας δυνάμει συμβάσεως ή

στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί εταιριών, οι οποίοι, ενώ δεν ασκούν οι ίδιοι επιρροή στη σκότιση και στα προγράμματα και τα περιεχόμενα των εκπομπών που παρέχονται στην πλατφόρμα συνεχούς ροής,

- διαφημίζουν την πλατφόρμα συνεχούς ροής του διαχειριστή και τις υπηρεσίες της, και/ή
- συνάπτουν με τον πελάτη δοκιμαστικές συνδρομές που λήγουν αυτόματα μετά την πάροδο 15 ημερών, και/ή
- παρέχουν στους πελάτες της πλατφόρμας συνεχούς ροής υπηρεσίες εξυπηρέτησεως πελατών, και/ή
- προσφέρουν στον ιστότοπό τους συνδρομές επί πληρωμή για την πλατφόρμα συνεχούς ροής του άμεσου διαχειριστή και κατόπιν ενεργούν ως αντισυμβαλλόμενοι του πελάτη και ως αποδέκτες πληρωμών, οι δε συνδρομές επί πληρωμή ενεργοποιούνται κατά τρόπον ώστε η ρητή επισήμανση ότι ορισμένα προγράμματα δεν διατίθενται να εμφανίζεται μόνον οσάκις ο πελάτης δηλώνει ρητώς κατά τη σύναψη της συμβάσεως ότι επιθυμεί να παρακολουθεί τα εν λόγω προγράμματα, ενώ αν οι πελάτες δεν προβούν σε τέτοια δήλωση ή/και δεν ερωτηθούν επί του συγκεκριμένου θέματος, να μην ενημερώνονται σχετικώς εκ των προτέρων;

III. Έχει το άρθρο 2, σημεία α' και ε', και το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 351, σ. 1) την έννοια ότι, σε περίπτωση προσβολής των δικαιωμάτων του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων, τα οποία κατοχυρώνονται από το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου, το εν λόγω δικαστήριο, δεδομένου ότι η αρχή της εδαφικότητας αποκλείει την εξουσία διαγνώσεως των εθνικών δικαστηρίων προκειμένου περί πράξεων προσβολής που τελέσθηκαν στην αλλοδαπή, είναι αρμόδιο να αποφανθεί μόνο για τη βλάβη που προκλήθηκε εντός του εδάφους του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει, ή δύναται ή υποχρεούται το δικαστήριο αυτό να κρίνει και πράξεις οι οποίες, κατά τους ισχυρισμούς του ζημιωθέντος δημιουργού, τελέσθηκαν εκτός του εδάφους του εν λόγω κράτους μέλους (σε παγκόσμιο επίπεδο);

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 2, στοιχεία α' και ε', άρθρο 3, παράγραφος 1, και άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', και παράγραφος 5 της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, και άρθρο 7, σημείο 2, του κανονισμού

(ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Άρθρο 15, παράγραφος 1, άρθρο 17, παράγραφος 1, άρθρο 18, παράγραφος 3, άρθρο 18a, παράγραφος 1, άρθρα 59a και 76a του Urheberrechtsgesetz (νόμου περί δικαιωμάτων του δημιουργού, στο εξής: UrhG)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η αιτούσα είναι εταιρία συσταθείσα κατά το σερβικό δίκαιο με έδρα τη Σερβία και παράγει τηλεοπτικές εκπομπές που μεταδίδονται, αφενός, στη Σερβία σε δέκτες της PRVA και, αφετέρου, σε όλο τον κόσμο από την τρίτη καθής, η οποία επίσης εδρεύει στη Σερβία, μέσω της πλατφόρμας συνεχούς ροής (στο εξής: πλατφόρμα) go4yu.tv. Η τρίτη καθής αντλεί δικαίωμα μεταδόσεως, μεταξύ άλλων, τεσσάρων δημοφιλών τηλεοπτικών εκπομπών στη Σερβία και το Μαυροβούνιο από συμβάσεις που έχει συνάψει με την PRVA· για το κοινό που δεν βρίσκεται στις χώρες αυτές η μετάδοση των εν λόγω εκπομπών τελεί υπό «σκότιση», με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η θέαση και ακρόασή τους, καθόσον τα δικαιώματα ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως των εν λόγω εκπομπών εκτός των προαναφερόμενων χωρών ανήκουν αποκλειστικά στην αιτούσα. Μόλις διαπιστωθεί ότι η διεύθυνση IP, μέσω της οποίας παρέχεται πρόσβαση στην πλατφόρμα, συνδέεται με συσκευή που βρίσκεται σε άλλη χώρα, η τρίτη καθής, ως διαχειρίστρια της πλατφόρμας, ενεργοποιεί τη λειτουργία μειωμένης ευκρίνειας· η τρίτη καθής η αίτηση αποτελεί το μοναδικό σημείο ελέγχου των προγραμμάτων και περιεχομένων που θα μεταδίδονται στις διάφορες περιοχές. Εντούτοις, το κοινό μπορεί να παρακάμψει αυτή τη λειτουργία χρησιμοποιώντας, για τη σύνδεση με την υπηρεσία που παρέχεται από την τρίτη καθής, διεύθυνση VPN η οποία δημιουργεί την ψευδή εντύπωση ότι η συσκευή βρίσκεται στη Σερβία ή το Μαυροβούνιο (τέτοιου είδους υπηρεσίες παρέχονται από παρόχους ή εφαρμογές, γεγονός που είναι γνωστό στην τρίτη καθής).
- 2 Κατά την περίοδο από 30. 4. 2020 έως 15. 6. 2020 ήταν δυνατή η αναζήτηση και παρακολούθηση των τεσσάρων τηλεοπτικών εκπομπών της αιτούσας στην Αυστρία μέσω της πλατφόρμας της τρίτης καθής, χωρίς να είναι αναγκαία η χρήση σήραγγας VPN.
- 3 Η πλατφόρμα go4yu.tv παρέχεται στην Αυστρία από την πρώτη καθής, αυστριακή κεφαλαιουχική εταιρία που συνάπτει με την πελατεία της δοκιμαστικές συνδρομές οι οποίες λήγουν αυτόματα και παρέχει υπηρεσίες εξυπηρέτησεως πελατών. Διαχειρίστρια και μοναδική εταίρος της πρώτης καθής η αίτηση είναι η δεύτερη καθής. Η τρίτη καθής είναι μοναδική εταίρος της τέταρτης

καθής αυστριακής κεφαλαιουχικής εταιρίας, η οποία παρέχει επί πληρωμή συνδρομές στην πλατφόρμα και ενεργεί ως αποδέκτρια πληρωμών.

- 4 Με την από 4 Οκτωβρίου 2019 έγγραφη όχλησή της, η αιτούσα επεσήμαινε στην πρώτη και την τρίτη καθής ότι υφίστατο προσβολή δικαιωμάτων του δημιουργού, καθόσον οι τέσσερις τηλεοπτικές εκπομπές της μεταδίδονταν χωρίς τη συναίνεσή της, και ζητούσε την παράλειψη της προσβολής. Παρόμοια επισήμανση, συνοδευόμενη από αίτημα για παράλειψη, ακολούθησε την 25η Φεβρουαρίου 2020 σε δεύτερη έγγραφη όχληση της αιτούσας, απευθυνόμενη προς την πρώτη και τη δεύτερη καθής. Επί της αιτήσεως για λήψη προσωρινών μέτρων εκδόθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2020 διάταξη του Handelsgericht Wien (δικαστηρίου εμπορικών διαφορών Βιέννης, Αυστρία), η οποία εν μέρει επικυρώθηκε και εν μέρει μεταρρυθμίστηκε με διάταξη του Oberlandesgericht Wien (εφετείου Βιέννης, Αυστρία) της 28ης Ιανουαρίου 2021. Η απόφαση περί λήψεως προσωρινών μέτρων κατά της τρίτης καθής απέκτησε ισχύ δεδικασμένου στην Αυστρία. Εντούτοις, με την αίτηση αναιρέσεως που υπέβαλε ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου (Oberstes Gerichtshof, Αυστρία, στο εξής: OGH), η αιτούσα επιδιώκει να γίνει δεκτή η αίτησή της κατά και των τεσσάρων καθών με διεθνή ισχύ.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 5 Προς στήριξη του αιτήματος για παράλειψη, η αιτούσα υποστηρίζει ότι οι πράξεις όλων των συμπραττουσών καθών θεωρούνται μετάδοση κατά την έννοια του άρθρου 17 του αυστριακού Urheberrechtsgesetz (νόμου περί δικαιωμάτων του δημιουργού, στο εξής: UrhG) και παρουσίαση στο κοινό κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK και προσβάλλουν το αποκλειστικό δικαίωμα της αιτούσας για ραδιοτηλεοπτική μετάδοση.
- 6 Οι πρώτη, δεύτερη και τέταρτη των καθών αντιτάσσουν ότι στερούνται παθητικής νομιμοποίησης, καθόσον δεν υπέχουν ευθύνη για τα περιεχόμενα των τηλεοπτικών εκπομπών και δεν έχουν διαπράξει πράξεις προσβολής.
- 7 Η τρίτη καθής ισχυρίστηκε ότι δικαιολογημένα απέκλειε τη μετάδοση των προγραμμάτων της στη Σερβία και το Μαυροβούνιο (σύμφωνα με τις οδηγίες του ομίλου PRVA) για τηλεθεατές εκτός των εν λόγω χωρών.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 8 Η παρούσα αίτηση προδικαστικής αποφάσεως νοείται ως συμπληρωματική στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως του OGH στην υπόθεση C- 426/21 (εκεί: δεύτερο προδικαστικό ερώτημα).
- 9 Με το πρώτο και το δεύτερο ερώτημα ζητείται να διευκρινισθεί κατά πόσον, εκτός από την τρίτη καθής ως άμεση διαχειρίστρια της πλατφόρμας συνεχούς ροής, μπορεί να καταλογισθεί ευθύνη για παρουσίαση στο κοινό

προστατευόμενων περιεχομένων εκπομπών κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK και στην πρώτη, τη δεύτερη και την τέταρτη καθής.

- 10 Αυτό θα συνέβαινε, αν αρκούσε η εν γνώσει διευκόλυνση παράνομων πράξεων τρίτων (ήτοι, εν προκειμένω, των προσβολών των δικαιωμάτων του δημιουργού).
- 11 Εάν, ωστόσο, για την εν λόγω διευκόλυνση έπρεπε επιπροσθέτως να συντρέχει το ειδικό στοιχείο της βουλήσεως, στις καθών η αίτηση δεν θα καταλογιζόταν ευθύνη για παρουσίαση στο κοινό.
- 12 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα ζητείται να διευκρινισθεί αν στην προκειμένη υπόθεση τυγχάνει εφαρμογής η αρχή της εδαφικότητας, βάσει της οποίας η προστασία που επικαλείται η αιτούσα κατά την αυστριακή νομοθεσία περί των δικαιωμάτων του δημιουργού αφορά αποκλειστικά την Αυστρία και, ως εκ τούτου, η αιτούσα έχει περιορισμένο δικαίωμα ασκήσεως αγωγής για παράλειψη μόνο στην Αυστρία.
- 13 Στη θεωρία η προσέγγιση αυτή έχει επικριθεί και προβάλλεται ως αντεπιχείρημα ότι τα δικαιώματα του δημιουργού, όπως και τα δικαιώματα στην προσωπικότητα (πρβλ. απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2017, *Bolagsupplysningen και Ilsjan* (C- 194/16, EU:C:2017:766), είναι καθολικής εμβέλειας και μπορούν να διαφυλάσσονται σε παγκόσμιο επίπεδο από τα εθνικά δικαστήρια, καθόσον και στην περίπτωση αυτή πρόκειται περί ενιαίων και αδιαιρέτων αιτημάτων που δύνανται να προβληθούν ενώπιον δικαστηρίου το οποίο κατά τη νομολογία που προκύπτει από την απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Μαρτίου 1995, *Shevill* (C- 68/95, EU:C:1995:61), σκέψεις 25, 26 και 32, και από την απόφασή του της 25ης Οκτωβρίου 2011, *eDate Advertising* (C- 509/09 και C- 161/10, EU:C:2011:685), σκέψεις 42 και 48, είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί αγωγής που αφορά επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως για το σύνολο της προκληθείσας βλάβης.
- 14 Ως δικαστήριο τελευταίου βαθμού, το OGH υποχρεούται να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα, εφόσον η ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης δεν είναι τόσο προφανής ώστε να μην καταλείπεται περιθώριο εύλογων αμφιβολιών. Τέτοιες αμφιβολίες υφίστανται εν προκειμένω.